

“IK WOON in Amsterdam, waar het waarschijnlijk erger is dan in de rest van Nederland. Als ik hier een café binnenstap, gebeurt het me regelmatig dat ik in

het Engels word benaderd. En dat niet alleen, ik word zelfs raar aangekeken als ik dan vervolgens in het Nederlands antwoord. Er hangt een mentaliteit en sfeer van: iedereen spreekt toch Engels? Dus doen ze niet eens moeite om iets relatief simpels als het opnemen van een bestelling van een koffie en een broodje kaas in het Nederlands te doen. Als ik desondanks verder ga in het Nederlands, krijg ik soms ook nog de reactie: *‘English, please’*, met een arrogante blik erbij. Een vergelijkbare ervaring had ik toen ik in de medezeggenschapsraad van mijn universiteit zat. Ondanks de toename van het aantal internationale studenten die lid waren, wilde ik sommige Nederlandstalige dossiers in het Nederlands behandelen in plaats van die eerst naar het Engels te vertalen om er daarna in het Engels over te praten. Logisch, en bovendien stukken makkelijker. Maar ik werd hierom opnieuw raar aangekeken. Hoewel deze mensen naar Nederland komen om hier drie tot vier jaar te studeren, toonden ze geen enkele motivatie om zich onze taal machtig te maken. Met als gevolg dat ik me aan hen moest aanpassen. Dat is toch gek?”

ONTHEEMD IN EIGEN LAND

“Bewijs genoeg van het oprukkende Engels. Neem de namen van televisieprogramma’s die niet meer vertaald worden. De studie Nederlands waarmee een universiteit recent besloot te stoppen. Social media waarop we praten over ‘likes’, het ‘taggen van friends’, ‘posts’, ‘apps’ en ‘tweets’. De Universiteit van Twente, pardon University of Twente heeft sinds begin dit jaar Engels als voertaal. Wat dus niet alleen betekent dat de lessen in die taal gegeven worden, maar ook dat alle vergaderingen en beleidsstukken voortaan in het Engels zijn. Dat is toch de omgekeerde wereld? Ik begrijp best

dat we in een tijd van globalisering en internationalisering leven en dat Engels daarom belangrijk is. We moeten met het buitenland kunnen communiceren en dat doen we vaak in het Engels. Maar dat wil nog niet zeggen dat het de plaats van de oorspronkelijke taal moet innemen. Net zoals het Engels verbindt op internationaal niveau, doet Nederlands dat op nationaal niveau. Stel je voor dat je iemand met weinig opleiding bent die daarom het Engels niet goed beheerst en tijdens een dagje in de hoofdstad niet eens een paar schoenen of een bord patat in het Nederlands kan afrekenen. Dan voel je je toch ongelooflijk ontheemd in je eigen land? Zo worden juist gewone mensen slachtoffer van de verengelsing. Zij ervaren een kloof van ongelijkheid en achterstand, puur en alleen omdat ze een taal die uit het buitenland is komen overwaaien niet voldoende machtig zijn. Nu wil ik niet alleen expats en uit het buitenland afkomstige studenten, restaurantmedewerkers en winkelpersoneel de schuld geven van de toename van het Engels. We hebben er zelf ook een aandeel in. We zijn door de bank genomen niet trots op onze taal en gaan daarom mee in het gebruik van al dat Engels. Terwijl het Nederlands zo prachtig is! Zelf heb ik, omdat ik van Perzisch-Afghaanse origine ben, pas op latere leeftijd Nederlands leren spreken. Misschien dat ik daarom oog heb voor hoe helder onze taal klinkt en hoeveel harmonie erin zit. In vergelijking met het Nederlands is Engels veel minder chic en charmant.”

NIERGENS VOOR NODIG

“Toch vinden met name jongeren Engels, zoals ze dan zelf zeggen, veel cooler en meer trendy. Het klinkt volgens hen flitsender en sneller en draagt daarmee bij aan een hip imago. Alleen: waarom is ‘airplane’ nou beter dan ‘vliegtuig’? Of ‘groepie’ op zijn Engels uitgesproken mooier dan ‘groepie’ op zijn Nederlands? En een badmeester die ‘aqua and leisure host’ wordt genoemd of ‘feasibility study’ dat wordt gebruikt als het over een haalbaarheidsonderzoek gaat? Dat is toch nergens voor nodig? Wat dat betreft vind ik dat we bewust op zoek moeten gaan naar goede Nederlandse equivalenten van alle Engelse woorden die ons overspoelen. Als het aan mij ligt, komt er vandaag nog een commissie die zich daarover buigt.

‘ENGELS IS MINDER CHIC EN CHARMANT DAN NEDERLANDS’

En die er meteen voor zorgt dat we die synoniemen ook gaan gebruiken.”

ENGELS IS OVERAL

“Mensen die geen probleem zien in de verengelsing, zeggen weleens: ‘Vroeger was men bang dat het Latijn het Nederlands zou overnemen. Of het Frans. Dat is nooit gebeurd, dus Engels is ook heus geen serieuze bedreiging.’ Maar Latijn was vooral een taal om in te schrijven en Frans werd met name door de elite gebezigd. Dat is een groot verschil met Engels, dat over de hele wereld door allerlei mensen en in allerlei sectoren wordt gebruikt. Het Engels is overal, van de media tot het bedrijfsleven, in de wetenschappelijke wereld en in het dagelijks leven, en vormt daarom wel degelijk een gevaar. Afgelopen zomer waarschuwde ik in een artikel al voor de naderende dominantie van het Engels in het hoger onderwijs. Een paar maanden later was het al zover, zo laat de University of Twente zien. Het valt daarom helemaal niet mee met de verengelsing, zoals een onderzoek van de Taalunie in 2016 misschien nog kon concluderen. Om de ondergang van het Nederlands te voorkomen, moeten we in actie komen. We moeten onze taal bewust gaan beschermen door het gebruik ervan actief te promoten. Want als we dat niet doen – als we nu niet ingrijpen – ben ik oprecht bang dat we een toekomst tegemoetgaan waarin het Nederlands niet meer bestaat.” ■